

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește ședința
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Episcopul Lugojului

cumpără moșii.

Pressa maghiară publică cu li-
tere mari știrea că Il. Sa episcopul
Lugojului Dr. Traian Frențiu a
cumpărat în timpul din urmă urmă-
toarele moșii:

Dela Gartner Fülöp din Gă-
voșdia o moșie de 286 iugăre cu
95.000 cor. A transcris-o la fondul
de dispoziție al diecezei. La câteva
zile a cumpărat moșia lui Lichfus
de 1070 iughere cu 1,070.000. În
Lugoj a cumpărat moara lui Jungér
cu 35.000 și o casă cu 60.000.
Banca *Poporul* a cumpărat casa
Pohl cu 115.000 cor. iar lângă Lugoj
o proprietate de 90 iugăre cu
62.450 cor.

Natural că cumpărările aceste
de proprietăți au trezit susceptibi-
lități în cercurile binecunoscute,
cari au grăbit să interpreteze după
vechiul recet cumpărările episco-
pului. Ziarul „Est” l'a intervievat,
iar episcopul a răspuns scurt și la
înțeles: »Cumpăr moșii, dupăce
astfel plases banii mai rentabil».

Din parte-ne îl felicităm pe
P. S. pentru cumpărările aceste, pe
cari le recomandăm în atenție tuturor
instituțiilor noastre, ca pildă de
urmat. Absolute n'are să ne sinchi-
sească pressa șovinistă ori confed-
erația ardeleană a contelui Bethlen
István, dupăce în patria noastră
nime nu are să ne ceară seamă
ce vindem și ce cumpărăm.

Dacă pressa e atât de scrupu-
loasă, când e vorba de pământul
patriei, pună întrebarea aceasta și
când cumpărările le fac patrioții
moșii din Galiția și băncile lor. Ori
întrebe pe Vereinsbancul din Sibiu,
câte moșii a cumpărat până acuma
și cu ce capital? Când moșia ba-
nonului Banffy dela Crăciunel de

3000 iugăre și alătura de el a
contelui Wesselényi de 2000 iugăre
a trecut în proprietatea Vereins-
bancului, n'am văzut un șir negru
în pressa maghiară.

Noi cari apărăm acest pământ
cu atâta sânge vom avea atâta drept
a-l cumpăra cu banii noștri, cât
drept au alții, veniți de pe airi!

Adunarea comitatului

Alba-inferioară.

— Report special. —

În 5 crt. s'a ținut adunarea de
toamnă a comitatului Alba-inferioară,
în sala festivă comitatenză din Aiud.
Cu aceasta ocazie s'a întrunit la adu-
nare membrii congregației aproape
în număr complet. Încă așa de ti-
xită nu am văzut sala festivă a co-
mitatului de o lungă serie de ani,
deși multe schimbări și probleme
comitatenze ori regnicolari s'au pe-
rândat în cursul anilor din urmă,
fără ca să fi putut stârni interesul,
ce s'a arătat cu ocazia aceasta față
de adunarea de acum a comitatului.
Notăm, că membrii români încă
s'au prezentat în număr respectabil.

Între chestiile puse la ordinea
zilei au fost mai ales alegerile acelor
funcționari ai comitatului, cari pe
urma schimbării de guvern parte
au dimisionat și au trecut la penzie
parte au fost promovați. Agitațiile
în jurul acestor alegeri altcum s'au
pornit cu mult înainte de ziua con-
gregației, astfel, că pe 5 Octombrie
părerile s'au cristalizat deja și can-
didații își aveau alegătorii lor în
espectativă. Acesta poate a și fost
motivul, că oamenii asupra unor
persoane potrivite a sta în fruntea
acestui comitat, au căzut cu mult
înainte de acord și unii au putut
fi aleși cu aclamație.

Cu aclamație a fost ales și dl
Incédi Joksmán Ödön, vice-comi-

tele comitatului, fostul protonotar
comitatenz. Tot cu aclamație a fost
ales de protonotar al comitatului
dl *Tokos Géza*, fost protopretor
al cercului Teiuș. De protopretor
al Teiușului, a reușit dl *dr. Czirner*
Ákos. Postul de protopretor dela
Blaj a format punctul unei crâncene
lupte electorale, din care a eșit bi-
ruitor cu covârșitoare majoritate
dl *Lengyel Mór*, care ca funcționar
administrativ, om corect și cu tra-
gere de inimă a întrunit și până
aci simpatia tuturor.

Afară de alegerile comitatenze
alte puncte de interes general nu
au fost puse la ordinea zilei. Unele
rescripte comitatenze în chestia vo-
tului universal și a politicei de pro-
prietate maghiare, prin hotărîrea
comisiei administrative au fost tre-
cute la ordinea zilei fără nici o
observare.

Ceeace a surprins pe cei pre-
zenți a fost liniștea, calmitatea și
atenția conducătorilor comitatenzi,
cari s'au ferit în vorbiri și acte de
a înăsprî raporturile.

Vorbirea noului vicecomite al
comitatului, o schițăm aci. Domnul
vicecomite în vorbirea sa a des-
copciat total chestiile, cari vedem,
că preocupă mai ales unele cercuri
aristocratice din Ardeal și cari în
adunările dela Cluj și-au aflat inter-
preții căutați. În întreaga vorbirea
a ținut să rămână ceeace l'a pus
încrederea întregului comitat, adevă
primul funcționar, dela a cărui pri-
cepere și muncă atârnă fericirea și
promovarea intereselor tuturor lo-
cuiditorilor. A spus, că se ferește de a
da un program bine încheșat. Nu
e nici timpul potrivit, iar împreju-
rările încă pot face multe corecturi
în propunerile, ce le are pentru
viitor.

Problema principală însă, che-
stia alimentației publice îl preocupă
în rândul prim și până acuma crede,

că ținuturile aprovizionate mai rău, cum sunt munții Apuseni și orașele, vor fi îngrijite baremi din 3—3 luni cu bucatele necesare. Va stărui ca mijloacele de comunicație și drumurile să fie ținute în rânduială bună, iar acolo unde nu sunt, să se clădească. Va interveni ca medicii să fie rechemati dela miliție, ca igiena publică să nu sufere din lipsa de medici. În aceasta direcție să adresează cătră toți fii comitatului, zicând, că medicii nu pot face tot pe acest teren.

Poporul încă trebuie instruit pentru un traiu mai igienic. Intenționează ridicarea unui spital comitatenz în Abrud, ca locuitorii mai îndepărtați ai munților să-și aivă adăpostul ocrotitor în caz de boală. Vorbirea s'a estins la toate câte un comitat ca al nostru le așteaptă de mult. Un bărbat viguros, cum e vicecomitele, cu un program așa de bine hotărât de bună seamă, că va putea să ducă multe la îndeplinire, dacă energia în executivă precum credem că o are, și obștea îl va sprijini în măsura cuvenită. A făcut bună impresie când adresându-se adunării a spus, că în fața programului său pus în slujba comitatului cu intențiile și gândul cel mai curat, e necesar să încete orice divergență de partid și citează pe filozoful care a exclamat: Oamenilor

de ce numai în moarte trebuie să fim frați?

Vorbirea a fost viu aclamată de întreagă adunarea. Dlui vicecomite i-a răspuns în numele popoului român de pe teritoriul comitatului și a membrilor români din congregație d. profesor dela Blaj *Gavril Precup*, a cărui vorbire o lăsăm să urmeze în întregime:

Magnifice Dle Vicecomite!

Adunarea solemnă de astăzi a comitatului Albei inferioare unanim V'a ales pe Magnificența Voastră de vicecomite în locul fostului vicecomite, astăzi comite suprem baronul Bauffy Kazmir.

Vetul unanim a acestni mărite congregații este semnul cel mai vădit, că Magnificența Voastră, întruniți deplina încredere a tatarilor partidelor din acest municipiu.

Permiteți-mi Magnifice să vă salut în numele membrilor și populației române din acest comitat, care numără 80% din totalitatea locuitorilor; a acelei populațiuni, care în bine și în rău alături cu frații noștri maghiari contribuie la susținerea și bună mers al comitatului; și care în groaznicul războiu, se ne bănuie mai bine de trei ani, a dat dovezi din prisosință despre patriotismul și spiritul său de jertfă. Noi românii acestui comitat ne bucurăm de venirea la cârmă a unui bărbat integru, cunoscător de legi și cu vederi europene și avem deplină nădejde, că magnificența Voastră, ca primul slujbaş al comitatului, ve-ți întruchipa idealul cărmii adevăratei democrații, ve-ți fi părinte iubitor pentru toți fii acestui comitat fără deosebire de neam și cu puterea ce vă este dată, ve-ți ști să vin-

decați ranele în administrație ocrotind pe cei buni și cinstiti și pedepzând pe cei abuzivi.

Reprezentanții români din aceasta sâr-bătorească adunare sunt de ferma credință, că Magnificența Voastră în cadrul legilor ve-ți face totul ca legile să se aplice cu blândețe și să se măsoare cu cumpăna dreptății; că ve-ți părtini și promova instituțiile culturale și economice deopotrivă pentru toți și mai ales că cunoscând însoțirea poporului românesc ve-ți para și reduce la adevărata valoare bărfelile și învinuirile nedrepte aduse la adresa lui, din partea celor ce voese să pescuiască în tulbure. Stăpânind în felul indicat, cetățenii acestui comitat se vor simți bine și îndatoritori față de ori-care slujbaş al administrației, iar urmași vor putea aminti cu mândrie despre Magnificența Voastră, că ați fost un adevărat *parens et custos legum*. Cu aceste dorințe vă facem cele mai sincere urări și vă promitem sprijinul nostru în toate cele ce sunt pentru binele obștesc. La mulți ani!

Eștiri violente în parlamentul german contra partidelor războinice. — Mersul normal de pășă acum a ședințelor Camerei germane a fost perturbat prin interpelațiile ridicate de partidul social-democrat contra partidului „Alldeutsche Verband“, care agită cu toate mijloacele pentru continuarea războiului. Acuza a fost ridicată de deputatul socialist Landsberg, care a interpe at guvernul, că are cunoștință despre partidul soviniat „Alldeutsche Verband“, care agită în armată prin diferite metode pentru continuarea războiului de anexiuni. Oricât de mare să fie puterea Germaniei, ea singură fără aliați nu poate dicta pace lumii întregi, când și aliații au enunțat, că aderează la încheierea păcii fără cuceriri teritoriale.

FOIȚA.

Epoca bizantină: schedografii și lexicoane.

— Reprivire. —

De: *Dr. C. Pavel.*

(Continuare și fine.)

Oricât de primitivă ar fi valoarea acestei lucrări, din punct de vedere istorico-lingvistic este totuși de mare prof, de vreme ce pe acest lexicon etimologic alui *Orion* se întemeiază marile compilații etimologice ale evului mediu, amplificate cu elemente retorice și gramaticale. Aceste sunt: *Etymologicum Magnum* sau *Geminum* din secolul X, *Etymologicum Gudianum* din veacul XI, *Etymologicum Florentinum*, *Etymologicum Parvum* și *Etymologicum Angelicanum*, păstrate în biblioteca Anjeliciana din Roma.

Un alt izvo al acestui nemilostiv petep de compilații est biblioteca lui *Photios*, care în *βιβλιοθήκη* și în *Βιβλιοθήκη ἢ μικροβιβλίον* expune în serie alfabetică operele alev 280 autori clasici, având în vedere cu deosebire trebuințe practice. Scrierile vestitului patriarh asi sunt păstrate în codex *Galeanus* din *Cambridge*. Tot în vremea aceasta întâlnim și cea dintâia scriere de tranziție dela lexicon la enciclopedie, în vasta

compilație alui *Smidas* — *Soudas* — *Soudas* — puțin cunoscutul, dar mult citatul scriitor bizantin. În seria aceasta de colecții sunt încă de a-se aminti *Lexicon Sequerianum* din secolul XI, aflătoare azi într-o bibliotecă din Paris sub numirea de codex *Coislinianus*. — Conține diferite scrieri literare și comentare la gramatica lui *Dionysios Thrax*, cari toate se pot reduce la lexiconul lui *Kyrrilos*. Ca și e curioasă apariție a acestor vremi țim să mai amintesc pe *Lepadiotes*, autorul așa numitului *Lexicon Vindobonense* din 1343. Filologii moderni, cari a'au ocupat de aceasta îngrezoare compilație, sunt de părerea, că: *Virtutesque nullae, vitia innumera, stupor incredibilis*¹⁾.

Aceste imense scrieri — adevărată lume de strânsură — au servit drept bază la lexicoanele universale, atât ale limbilor clasice cât și la cele ale limbilor naționale moderne, cum sunt: *Thesaurus linguae latinae* din 1543 alui *Robertus Stephanus*, *Glossarium ad scriptores mediae et infimae latinitatis*, *Glossarium ad scriptores mediae et infimae graecitatis* ale lui *Charles du Fresne sieur du Cange* (1610—1688) și marile lexicon etimologico-istoric al limbii latine, *Totius latinitatis lexicon* de *Egidius Forcellini* (1688—1768).

Dintre lexicoanele de aceasta natură ale limbilor moderne amintesc dicționarul

¹⁾ Krumbacher: *Geschichte der biz. Literatur*. München 1897, 576.

istoric al limbii franceze de *Littre*: *Dictionnaire de la langue française*, în cinci volume (1863—1878), apoi Dicționarul istorico-dialectologic al limbii engleze de *Murray*: *New-english dictionary Oxford 1888*. Tot în direcția aceasta se disting lexicoanele istorice și etimologice ale limbii germane, dintre cari țim să amintesc în treacăt: *Deutsches Wörterbuch* alui *I. Grimm* din 1852; *Wörterbuch der Deutschen Sprache von Luther bis auf die Gegenwart*, Leipzig 1859—1865 și suplimentul acestuia *Ergänzungswörterbuch* (1885), ambele de *D. Lander*. La 1888 apare la Zagreb dicționarul istoric al limbilor sude-slave, iar la 1897 marile lingvist german, *Paul Hermann*, serie cu un nou sistem și metod științific dicționarul istoric al limbii literare germane: *Deutsches Wörterbuch*, Halle 1897. Tot în vremea din urmă la francezi, *Godefroy* scoate: *Dictionnaire de l'ancienne langue française et de tous ses dialectes du IX au XV siècle*.

Aceste lexicoane aparține și *Etymologicum Magnum Romaniae*, superba concepție alui *Hașdeu*. Peșt, filosof, dispunând în aceeaș vreme de cele mai vaste pregătiri lingvistice și istorice, *Hașdeu* în acest *Etymologicum* contemplă un fel de *Lexicon totius Romanitatis*, care pe lângă limbă avea să mai cuprindă și material istoric, folkloristic, etnografic, etnologic, etnopsihologic, geografic și sociologic, cum să și prezenta în cele două volume, pe care ni-le-a dat

La interpelația aceasta a răspuns ministrul de războiu Stein. Cuvintele lui s'au pierdut în intreruperi furtivoase. Ministrul de războiu a arătat, că în armată nu sunt tolerate agitațiile de caracter politic. Invinuirile ridicate de deputatul Landsberg sunt nebazate. Cuvintele acestea au provocat la socialiști sgomote mari. Comandamentul militar s'îngrijește de toate mijloacele, prin cari se poartă arăta ostajilor cauzele adevărate ale războiului, urmările lui asupra Germaniei, când el ar fi pierdut. De aceea s'editează reviste, cărți din partea celor mai buni scriitori.

În armată s'ă răspândește știri mai periculoase. Se colportează știrea, că între Hindenburg și Ludendorff e un conflict grav, că conducătorii armatei vreau să continue războiul din interese private. Pentru delăturarea acestor știri tendențioase vom da lămuririle recerute.

Agitația Camerei a crescut, când secretarul imperial Helfferich a luat cuvântul, spunând, că e timp pierdut asupra oricărei discuții, dacă Camera nu are încredere în bărbații puși în fruntea armatei și a guvernului. Au urmat intreruperi sgomotoase și strigăte. — Nu, nu avem nici o încredere. Secretarul de stat a fost nevoit să-și întrerupă vorbirea și să părăsească Camera.

Au urmat vorbirile altor deputați, cari încă au arătat, că partidul patriei agită în armată pentru continuarea războiului.

— În ședința mai recentă a parlamentului, Capelle, secretarul maritim, a rostit o vorbire, în care a spus următoarele:

— E fapt dureros, că revoluția rusă a perturbat și în flotila noastră judecata calmă a câtorva oameni, cari au nutrit mari idei revoluționare. S'ă făcut un compromis între

ei cu scopul de a avea pe fiecare vas oameni de încredere, care să îndupleze soldații flotilei la de negarea supunerii. Prin aplicarea forțelor brutale au voit să stănjinească puterea noastră maritimă, și astfel să forțeze pacea. E adevăr, că oamenii aceștia au fost în legătură cu partidul social-democrat. Sunt acte, cari dovedesc, că agitatorul principal a oferit planul revoluționar șefului partidului social-democrat în sala adunării imperiale, el a fost aprobat. Asupra altor evenimente, ce s'au petrecut în flotilă, Capelle, secretarul biroului maritim imperial, nu a vrut să intre în destăinuiri.

Descoperirile secretarului maritim au provocat agitație mare la partidul social-democrat. Deputații social-democrați Haase, Dittmann și Vogtherr, acuzați de mișcările revoluționare dela armata maritimă au protestat contra acestor grave invinuiri. Deputatul Haase a reflectat la acuzele lui Capelle prin următoarele cuvinte: Nu e adevărată învinuirea adusă de secretarul marinei, Capelle, că un matroz mi-a dat un plan de răzcoală. Matrozul citat mi-s'a plâns de multele neajunsuri ce stăpânesc între matrozi. Provoacă secretarul să-i prezinte actele prin care acuză, că el e în legătură cu mișcările matrozilor, se poate considera de lucru cert.

Capelle a citit din actele tribunalului militar următoarea mărturisire a unui acuzat principal: „Am căutat — a spus acuzatul — pe deputatul Dittmann și am vorbit cu el despre lucru. Dittmann s'a văzut orientat, s'a bucurat de plan și mi-a tras atenția să lucrăm mai departe dar cu atenție. Am vorbit și cu alți membrii din partid. Am ținut o conferință în care deputații au declarat, că eu comit fapte criminale, ei însă mă vor sprijini cu foi volante și alte scrieri.“

Cetirea acestor acte judiciare, în care se cuprinde profesiunea alor doi acuzați de mișcări revoluționare, au produs mari agitații la toate partidele politice din Germania.

O zi de sărbătoare.

— Donațiunea părintelui Todorescu din Feneș. —

Pentru ca cetitorii »Unirii« să știe despre ce e vorba și pentruca fapta părintelui Nicolae Todorescu din Feneș (tractul Roșiei de munte), să fie apreciată după cuviință trebuie să amintesc mai întâiu unele împrejurări locale ale parohiei Feneș. Anume parohia Feneș, la începutul păstoririi părintelui N. Todorescu număra abia 30 familii, azi după 37 ani, are peste 80 familii gr.-cat. Școala confesională nu e, fiind poporul prea mic și sărac; biserica este de piatră, bună, turnul trebu puțin ridicat, pentru care scop sunt donați bani. Biserica are ceva pădur și arândă după ceva locuri de pășun t, alte venituri nu are. Porțiune canonică nu e de loc, casă parohială și superedificate nu sunt; părintele N. Todorescu locuiește în casele proprii. Asta fiind starea parohiei, după moartea actualului preot, carele e trecut de 60 ani.

Parohia Feneș, cu greu și-ar fi putut afla preot, neavând nici unde locui, nici porțiune canonică. Imprejurarea asta l-a îndemnat pe venerabilul preot să dăruiască bisericii gr.-cat. din Feneș, cu drept de proprietate: casa proprie, constătătoare din 4 odăi, culină, cămară, pivniță, toate în stare bună, cum și superedificatele necesare: grajd, șură etc. asemenea în stare bună; apoi curtea și grădina din jurul caselor, toate în o tablă, în estenziune de 8 jughere cat.; în grădină se produce cam 3 cară cucuruz și 6 cară fân, fiind o parte și pădure, — toate acestea în valoare de aproape 20.000 cor.

Subscrierea actului de donațiune, cum și aducerea la cunoștința popoului credincios a acestor danii s'ă făcut cu cuvenita solemnitate în ziua de 21 Sept. 1917.

Protopopul tractual Iacob Domșa, carele își are meritele sale la înfăptuirea acestei dăruiri, însoțit de doi profesori din Blaj, s'ă prezentat în ziua aceea la Feneș unde a pontificat o sf. liturgie solemnă cu asistență. După cetirea s. evanghelii, protopopul Iacob Domșa în o vorbire potrivită și plină de emoție, a adus la cunoștința popoului adunat, prețioasa și însemnata donațiune, care o face azi iubitul lor părinte sufletesc, N. Todorescu. Dna prin fapta asta foarte de laudat, nu numai înscrie numele neperitor în viața și prosperarea bisericii și parohiei din Feneș, dar deodată intră în frumosul șir al marilor binefăcători și mecenai ai s. noastre biserici gr.-cat. române. Ii doroste viață îndelungată și darul lui Dumnezeu, carele să-l mângâie și să-i ajute a mai înmulți acest dar pentru s. biserică din Feneș, servind ca indemn și pildă vie și altora.

Părintele Todorescu foarte emoționat, în cuvinte calde și sincere, arată dragostea, ce o are cătră această parohie, ceace l'a îndemnat să se îngrijească, după putință de viitorul și întărirea ei. Dacă bunul Dumnezeu îl va ajuta, va mai adauge la acest dar. Continuându-se s. liturgie, în decursul pricesnei s'ă rostit și o frumoasă predică ocazională — despre creșterea copiilor, din partea unuia dintre profesorii oaspeți. După s. liturgie s'ă ținut ședința curatoratului, în care s'ă isprăvit partea oficială a acestei afaceri.

La prânzul dat de venerabilul donator au mai luat parte Dna protopopeasă, Dș. Jurca, notarul cere. Radu, carele încă își are partea sa la acest lucru bun, preotul Dușa din Pătrângenii subnotarul Stan și întreg curatorul bisericesc. Pe fețele tuturor se observa

acest geniu fragmentar sub noțiunea de Etymologicam Magnum. Păcat însă, că Hașdeu, — *nesciens quid valeant humori* — a trecut în dimensiuni fabuloase și așa încă în viață i-a fost dat să vază odiseia, pe care avea s'o încerce cea mai valoroasă scriere de limbă românească dela apariția scrierilor lui Cipar tucoșce.

Resumând aceasta espunere, făcând la reposesală și ca și un adaus la cercetările asupra preocupărilor de limbă în epoca clasică elină, apoi în cea alexandrină și romană, vedem, că în privința studiilor de limbă epoca bizantină ne dă o singură idee nouă. Aceasta este ideea glosarelor și a diferitelor lexicoane bizantine, din care cu vremea au eșit atât marile magazine ale limbilor naționale moderne, cât și diferitele lexicoane practice și enciclopedii cu rest și fără rest, făcându-și unele mai de grabă impresia unor rentabile întreprinderi comerciale decât științifice. La tot cazul însă știința limbii a profitat din lexicografia bizantină, de vremece i-s'a atras din bună vreme luarea aminte asupra faptului, că fiecare limbă constă din două părți, de similară importanță; din *elementele lexice* și din *cele gramaticale*. Și dacă în studiarea acestor din urmă — dela pașii gramaticii române ne vine *principiul comparativ*, — dela lexicografii bizantini ne-am ales cu adunarea și aprecierea materialului lexic al limbii, care din punct de vedere istoric și etnopsihologic poate să fie mai prețios chiar și decât legile morfologice și sintactice.

expresiunea bucuriei și a mângâierii, că bunul Dumnezeu ne-a ajutat să săvârșim acest act însemnat pentru biserica gr.-cat. din Feneș.

Darul Celui de sus să țină îndelung viața venerabilului donator și Duhul sfânt se îndemne și pe alți credincioși din Feneș, să urmeze pilda aceasta nobilă a părintelui lor, prin ce toți își vor asigura răsplata Părintelui ceresc!

D.

Războiul european.

— Telegrama oficiale. —

Budapesta, 9 Octombrie. Ieri dimineață la Kal pe platoul Bainsizza—Heiligengeist am respins un atac dușman cu pierderi mari pentru el. Am prins 120 ostași și 7 mitralieze. Prin întreprinderile succese dela Konstanjevica am făcut prizonieri 180 ostași. În Albania, spre ost de Valona a eșuat încercarea italienilor de a trece peste Vojusa.

În Flandria între pădurea Houthouster și Zandvoorde activitatea de artilerie a fost violentă pe lângă tot timpul furtunos. Seara dușmanul a concentrat focul asupra unor secțiuni. După noaptea petrecută în neliniște activitatea de artilerie s'a dezvoltat în foc de baraje. Pe ambele laturi a căii ferate dela Staden—Boesinghe, spre nord de drumul Menin—Ypern infanteria engleză a erumpit la atac. Lupta e în decurgere. La celelalte armate, cu excepția regiunii nord-ostice dela Soissons, unde s'au dat ducele de artilerie ziua întreagă nu s'au dat lupte mai mari.

În Macedonia, spre sud-vest de lacul Doiran, în valea Vardar, Dobropolje și cotitura Cerna lupte aprigi de artilerie.

Pe celelalte fronturi nimic de remarcat.

Informațiuni.

Adunarea pentru pace a catolicilor din Viena. Duminică a avut loc în Viena o impozantă adunare de pace a catolicilor, la care au vorbit cei mai valoroși oratori catolici din Austria. Adunarea a fost deschisă de principesa Lichtenstein, care a aprobat condițiile unei păci realizate prin desarmare și înfrînarea arbitragiului. Oratorii au amintit cu recunoștință nota de pace a Papei și Maj. Sale Carol, prin cari s'a arătat dușmanilor, că Austria e aplicată la pacea, care li asigură dezvoltarea în cadrele trecutului.

S'a adresat Scaunului papal o telegramă emagială pentru lucrările de pace, iar alta, tot din același motiv, Maj. Sale.

A murit Justh Gyula. Șeful 48-istilor maghiari, deputatul Justh Gyula a murit în Budapesta în urma unui morb repentin. Decedatul a fost un înfăcărat patriot, dar om drept și pe vremuri a avut simpatii pentru poporul nostru. L'a preocupat mult chestia românească, dar stăruință pentru rezolvirea echitabilă a acestei probleme n'a avut. A fost stimat de toți pentru simțul său de dreptate și loial, dovedit cu toate ocaziile.

Mulțumită. *Avram Moldovan*, învățător pensionat din Rieial-de-râmpie, a donat bisericii gr.-cat. din loc una saie de cereașe, adică acțiunile împromutului de stat cu expozee cu tot. Când exprim călduroasa mulțumită în numele curateratului, rog pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească cu bogăția darului Său aceasta faptă creștinească.

Ricin, la 30 Septembrie 1917.

Filip Pop
paroh și vice-protopop.

Neurolog. † *Alexie Deacu*, procl. gr.-cat. rom. în Sângătin a reparașat Duminică în 7 Octombrie la orele 12 noaptea în etate de 75 ani, după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu Sfintele Taine.

Osemintele seumpului defunct s'au așezat spre odihnă vecinică Marți în 9 Octombrie la orele 3 după amiază în cimitirul bisericii gr.-cat. din loc.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

Doamnei V. E. Vă supără „atitudinea invalidabilă” a societății românești și a femeilor dela Droaxtră. Motivele însă par a fi altele, decât acele, pe cari le invocați Droaxtră. Recunoașteți, că n'ați făcut nimăoni vizita deoarece nici când n'ați fost prietina „formelor”. Dacă nu sunteți prietina formelor, nu Vă supere, când societatea românească și reunianea femeilor încă se pune pe acelaș punct de vedere și nici în seamă nu. Vă în. O face absolut corect și ar fi o imcorectitate din parte-le, dacă ar face altfel. Trebuie să știți că raporturile dintre oamenii cuști, le normează „formele” și forma dat casei rei.

MAI NOU.

Seminarul teologic se reîntoarce la Blaj.

În urma unui ordin al ministrului de culte, seminarul nostru din Blaj va veni dela Oradea-mare acasă. Ministrul comunică, că a și dat deja ordin autorităților militare să evacueze edificiul seminarial, spre a face loc pe seama teologilor.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Smeu.

Concurs.

Pentru completarea postului devenit vacant prin abdicare la școala comunală din *Vesztény* cu limba de propunere română și cu trei puteri didactice prin aceasta se scrie concurs.

Dotațiuni:

1. Din fondul școlar al fostului regiment român I. de graniță 648 cor. 2. Din casa alodială a comunei *Vesztény* 148 cor. 3. Ajutor de stat. 4. Locuință în edificiul școlii. 5. 20 cor. rotul de grădină din alodiul comunal.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor adjustate cu documente originale, eventual în copii legalizate prin notarul public cel mult în 15 zile șecutate dela publicarea acestui concurs.

Rugările sunt a-se adresa „Senatului școlar comunal” din *Vesztény*.

AVIZ.

Un grup de financiari de-ai noștri au hotărît să fondeze un nou institut de asigurare populară sub numirea „Vieța” pentru ramii asigurărilor populare pe viață fără cercetare medicală și cu depuneri spre fructificare, acest ram din urmă în legătură cu toate băncile noastre deponente.

Apelul fondatorilor pentru subscripțiuni se va da în săptămânile apropiate publicității.

Cum această bancă nu intenționează de-a cultiva ramii primiti în programul de acțiune a „Băncii generale” din Sibiu, ci o serie de asigurări, cari până acum au fost introduse în patria noastră, numai de societăți din străinătate, fondatorii speră a găsi un viu sprijin pretutindenea pentru acțiunea lor umanitară, voină mai ales a destina o cotă considerabilă din venitul net pentru cultura și igiena poporului.

Fondatorii cred, că asigurarea populară merită mai ales pentru spese de înmormântare, va înălțura un izvor de pauperizare a poporului și va ușura și situația preoțimii noastre; iar depunerile spre fructificare în legătură cu asigurare vor asigura claselor cu venituri fixe modalități binevenite pentru a-și asigura și economiile ca depunere și pe deasupra Vieța, pe lângă cotizațiuni la termene scurte.

Moșie de vânzare!

În comuna Sajósolymos comt. Besztercze-Naszód în imediată apropiere de comună se află un teritor arabil și de fânaț de prima calitate adunat prin cumpărări și schimbări reciproce într'o singură tablă îngrădită ca loc comasat de aproape 70 jughere catastr.

Condițiuni favorabile.

Doritorii de a cumpăra aceasta moșie să adreseze la preotul

Ioan Baciu în LUGOJ
str. Rákoczi Nr. 20 sau la Librăria Diecezană str. Deák Ferencz Nr. 4.